

«Ιθαγένεια ανιθαγενούς γεννημένου σε ελληνικό έδαφος/Ιθαγένεια ανιθαγενούς Ρομά γεννημένου σε ελληνικό έδαφος»

Αρ. Πρωτ. : 21492/08/
Χειριστής: Λάμπρος Μπαλτσιώτης

Στο Συνήγορο του Πολίτη περιήλθε αναφορά σχετικά με την καταχώρηση ληξιαρχικής πράξης γέννησής και συνακόλουθα για τον καθορισμό/διαπίστωση ιθαγένειας προσώπου που αν και είχε γεννηθεί στην Ελλάδα δεν είχε τακτοποιηθεί ληξιαρχικά και δημοτολογικά.

Η αναφερόμενη, 57 ετών, έχει δίδυμη αδελφή η οποία είναι κανονικά δημοτολογημένη, η δε ληξιαρχική της Πράξη συντάχθηκε σύμφωνα με τα προβλεπόμενα σε εύλογο χρόνο από τη γέννησή της. Αντίθετα, ούτε οι γονείς της αναφερόμενης, ούτε η ίδια φρόντισε να συνταχθεί ληξιαρχική πράξη σύμφωνα με τις ισχύουσες ρυθμίσεις. Το έτος 2000 προχώρησε στην έκδοση σχετικής δικαστικής απόφασης και ακολούθως στη σύνταξη ληξιαρχικής πράξης (Δήμος Α). Το έτος 2008, με ανάλογη δικαστική απόφαση ανακλήθηκε η απόφαση του 2000, και συνεπώς ακυρώθηκε η συνταχθείσα ληξιαρχική πράξη, το δε δικαστήριο βεβαίωσε τη γέννησή της αναφερόμενης την Χ^η Ψ 1952 στον οικισμό Β του Ν. Καβάλας. Όταν εν συνεχεία προσκόμισε την παραπάνω απόφαση στο αρμόδιο ληξιαρχείο, ο ληξιαρχος αρνήθηκε να συντάξει τη ληξιαρχική πράξη γέννησής της, με το αιτιολογικό ότι *«με τα ίδια στοιχεία υπάρχει καταχωρημένη προγενέστερη ληξιαρχική πράξη γεννήσεως στο Δ.Δ. Β του Δήμου μας με αριθμό ληξιαρχικής πράξης γεννήσεως Γ/1952 η οποία αναφέρεται στο συγκεκριμένο πρόσωπο»*, δηλαδή της δίδυμης αδελφής της.

Από τα όσα εκθέτει η αναφερόμενη στην αναφορά της και τα έγγραφα που προσκόμισε, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι ευλόγως ο ληξιαρχος δεν καταχωρεί τη ληξιαρχική πράξη, καθόσον όλα τα στοιχεία της (ονοματεπώνυμο πατρός και μητρός, ημερομηνία και τόπος γέννησης, επίθετο) είναι πανομοιότυπα με την Γ/1952 πράξη γεννήσεως της δίδυμης αδελφής της με μόνη τη διαφορά ενός γράμματος. Συγκεκριμένα, η δίδυμη αδελφή της ονομάζεται ΧΧτΧΧ και η αναφερόμενη ΧΧντΧΧ. Τα παραπάνω προκαλούν εύλογη σύγχυση, ειδικά εάν αναλογιστεί κανείς ότι η υπό σύνταξη ληξιαρχική πράξη συντάσσεται πενήντα επτά έτη μετά τη γέννησή της, στη δε τουρκόφωνη μουσουλμανική παράδοση δεν υπάρχει η εκφορά του ονόματος ΥΥdYYYY ως ΥΥtYYYY.

Ως εκ τούτου, ο ΣτΠ θεωρεί ότι η αναφερόμενη πρέπει να προβεί στον καθορισμό/διαπίστωση της ιθαγένειάς της, καταθέτοντας σχετική αίτηση στην Περιφέρεια της κατοικίας της. Πιο συγκεκριμένα, εξ όσων προκύπτει από αυτά που μας αναφέρθηκαν, θα πρέπει να αιτηθεί την κτήση της ιθαγένειάς της ως ανιθαγενούς γεννημένης σε ελληνικό έδαφος. Σύμφωνα με το άρθρο 14, περιπτώσεις γ' 1 και γ' 2 του Αστικού Ελληνικού Νόμου του 1856 το οποίο ήταν σε ισχύ όταν γεννήθηκε η αναφερομένη, Έλλην είναι: «β. Ο εν Ελλάδι γεννηθείς εκ πατρός ή μητρός αδήλων ή ιθαγένειας αδήλου γ. Ο εν Ελλάδι γεννηθείς και κατοικών, ο μη έχων ξένην ιθαγένειαν. Η πρώτη περίπτωση τροποποίησε την αρχική διατύπωση του 1856 («ο εξ αδήλων πατρός και μητρός εν Ελλάδι γεννηθείς»), η δε δεύτερη προστέθηκε μεταγενέστερα. Συγκεκριμένα και οι δύο παραπάνω περιπτώσεις τέθηκαν σε ισχύ με το Διάταγμα της 12^{ης} Αυγούστου 1927 (ΕτΚ, φ. 171, 13.08.1927) το οποίο κύρωνε και τροποποιούσε το Ν.Δ. της 13^{ης} Σεπτεμβρίου 1926, στο άρθρο 1 του οποίου περιλαμβάνονταν οι

σχετικές ρυθμίσεις. Όταν γεννήθηκε η αναφερόμενη, δηλαδή το 1952, δεν είχε ακόμη τεθεί σε ισχύ ο Κώδικας Ελληνικής Ιθαγένειας (1955), ο οποίος όμως ουσιαστικά επαναλαμβάνει τις ισχύουσες κατά τη γέννησή της διατάξεις.

Οι παραπάνω διατάξεις, σύμφωνα με τη θεωρία και τη σχετική νομολογία, παρέχουν εκ του νόμου τεκμήριο της ελληνική ιθαγένειας της αναφερόμενης **εφόσον δεν υπάρχει απόδειξη σχετικά με αλλοδαπή ιθαγένεια ενός των γονέων της**. Την τυχόν ύπαρξη αλλοδαπής ιθαγένειας πρέπει να την αποδείξει η Διοίκηση. Επίσης παρέλκει το ζήτημα της εξέτασης αν ο γάμος των γονέων της ήταν υποστατός και ανευρίσκεται στα οικία ληξιαρχεία. Σε κάθε περίπτωση όμως, και το ζήτημα της ανίχνευσης της ιθαγένειας των γονέων της δεν έχει σημασία καθώς γεννήθηκε, κατοικεί στην Ελλάδα και δεν έχει αλλοδαπή ιθαγένεια, στερείται δηλαδή ιθαγένειας.

Ο ΣτΠ επισημαίνει ακόμη ότι σύμφωνα με τη Συνθήκη των Σεβρών, άρθρο 6, ο γεννηθείς στην Ελλάδα ο οποίος δεν μπορεί να επικαλεσθεί «ξένη ιθαγένεια» αποκτά αυτοδικαίως την ελληνική. Η παραπάνω διάταξη έχει εφαρμογή, σύμφωνα με τη Συνθήκη σε πρόσωπα ανήκοντα σε *«εθνικάς, θρησκευτικές και γλωσσικάς μειονότητες»*.

Μετά τις παραπάνω επισημάνσεις πιστεύουμε ότι, σύμφωνα και με την πρακτική που ακολουθεί το Υπουργείο Εσωτερικών, θα πρέπει να κατατεθεί η σχετική αίτηση στην Περιφέρεια, με όλα τα σχετικά έγγραφα που αποδεικνύουν το ιστορικό της οικογένειά της και της ίδιας της αναφερόμενης, όπως δημοτολογική εγγραφή της αδελφή της, ενδεικτική εγγραφή της αναφερόμενης στα δημοτολόγια (λόγω γάμου με έλληνα πολίτη) κλπ, καθώς και σχετικό υπόμνημα με το οποίο να παρουσιάζεται η πορεία της οικογένειά της μετά την προσάρτηση της Θράκης στην Ελλάδα το 1920, όπως επίσης και πιθανές εγγραφές εκ πλαγίου συγγενών. Ακόμη, ο ΣτΠ συνιστά τη σύνταξη υπεύθυνων δηλώσεων ή ενόρκων βεβαιώσεων σχετικά με τον τόπο, τον χρόνο, τις συνθήκες γέννησής της αναφερόμενης και την εντοπιότητα της οικογένειάς της.

Επίσης σημειώνεται ότι είναι δυνατόν να γίνει επίκληση και στις Γενικές Διαταγές 612/1978 και 81/1979 του Υπουργείου Εσωτερικών, που αφορούν στη τακτοποίηση της ιθαγένειας των «Αθιγγάνων» και της εγγραφής των παραπάνω αδηλώτων, καθόσον οι Διαταγές δεν ορίζουν υπαγωγή σε αυτές ατόμων συγκεκριμένου θρησκευάτος. Πάντως, στην περίπτωση που δεν γίνει επίκληση των παραπάνω διατάξεων, οι οποίες σε γενικές γραμμές ορίζουν αρμόδιες τις κατά τόπον αστυνομικές αρχές να καταγράφουν και να αξιολογούν την προσωπική κατάσταση των ελλήνων Ρομά, επισημαίνεται ότι η γνώμη των αστυνομικών αρχών σχετικά με την πορεία της οικογένειάς της αναφερόμενης στην Ελλάδα και την προσωπική της κατάσταση είναι σημαντική.